

Admirali so tudi po- magali Shearerju

Časnikarski poročevalci odkrili Shearjeve aktivnosti na ženevski konferenci. V zaroto so zapleteni ameriški admirali. Kapitalistično časopisje sodelovalo.

Washington. — (F. P.) — Prejela senatnega odseka o navedeni propagandni postaji vedno bolj senzacionalna. V kolikor slika že odkrita o ženevski konferenci za reduciranje obvezanja, ki se je vršila poleti 1927, postaja vedno jasnejša, da je bila razbita radi fantezije zarote ameriških ladjedelnih interesov. Zadnje sredo je sedel na za-
pisi klop washingtonski poročevalci "Baltimore Suna" Pearson, ki je razkril senzacionalne aktivnosti Shearjeve, ki so ga sodelovali na konferenco ameriški ladjedelniški interesi.

Shearjeva naloga je bila, razbiti konferenco. O tem ni navedeno dvoma, kljub navidezno dolžnemu, v resnici pa lažnjivemu izpričevanju Charlesa Shearja in drugih superpatriotov njegove vrste. Shearer je imel vrlo dobre zaveznike. Z njim so sodelovali gotovi admirali, nekaj časnikarskih poročevalcev in, kot je razvidno, tudi ameriški poslanec Hugh Gibson.

Pearson je rekel, da Shearjevo gibanje na konferenci ni bilo podobno "poročevalcu in ozkovalcu," kot so trdili uradni trije prizadeti ladjedelniški družbi. On se je gibal "kot bil od notranjega kroga." Rekel je, da so ameriški časnikarski poročevalci dobili "dodatek" poročila, se pravi gibanje ameriške delegacije, imel je svoje sestanke s gotovimi vodilnimi osebami in privolil razkroj pojedine za časnikarske poročevalce in delegatke osebe v vojni vili v predmestju Zeneve.

Bil je v tesni zvezi z admiralom Reevesom in drugimi navestičnimi oficirji, od katerih je dobil gotove tajne informacije. Skupina je odprto delovala za razbitje konferencie in pri delu ni uspela.

Od časnikarskih poročevalcev sta s Shearerjem sodelovala v roku v roku Henry Wales od Chicago Tribune in Wyeth Williams od "New York Timesa." Oba sta imela od odgovornih urednikov posebna naročila, ki sta polnila "hot stuff." Koliko teh dveh največjih ameriških novnikov pokazuje, da sta poročevalca izvršila dano nalogo. Pri tem poslu jima je pomagal "patriot" in veleoblat Shearer, ki je ob zalagal za "vročim grivom."

Kako vlogo je igral poslanec Hugh Gibson, ki se je navidezno izogibal Shearjevih sestankov, je razvidno iz pisma, ki ga je zadnji pisal svojim delodajalcem. "Ta 'sov' se bo najbrže končal s Shearerjem (nenadoma)," piše Shearer svojim gospodarjem. Gibson (poslanik) je dosedaj izprijel našo stvar imenitno. To je edina konferenca, na kateri so Amerika zmagovala. Gibson kreditira ameriški časopisju za ta uspeh. Mi smo bili v stanju poraziti britko propagandistično mašino..."

Na zaslišanju je Pearson, ki ni bil časnikarski poročevalci na konferenci za gotove časopisje, dejal, da se je poslanik Gibson izogibal Shearjeve. To za-
pisi pismo pa pokazuje, da sta bila v tesnih stikih. (Gibson je ameriški poslanik v Belgiji.)

Pearson je pred odsekom tudi dejal, da se čudi izjavam uradnih treh ladjedelniških kompanij, da je Shearer potrošil le 25,000 na konferenci. Po njegovi mnenju je potrošil veliko večjo vsoto. Na konferenci je bilo tudi od-
pisi mnenje, da je Shearer akti-

Mesto brez davkov

Colby, Kan. — "No taxes for next year," je sklep tukajšnje mestne vlade. Tudi letos in lansko leto prebivalci tega mesta ne plačujejo nobenih mestnih davkov. Razlog za to zanimivo novico je ta, ker mesto obratuje lastno električno in vodovod. Dobiček teh dveh naprav je dovolj velik, da pokriva vse stroške mestne vlade. Ker so čisti dohodki v tekočem letu dovolj veliki za kritje stroškov vlade za prihodnje leto, je su-
pisi penzija davkov v veljavi še za bodoče leto. Colbyčane ne more nikdo prepričati, da se vladno obratovanje industrij ne izplača.

Rossi, bivši fašist, mora v 30-letno ječo

Prejmlji Mussolinijev prijatelj, kotel za umor Matteottija, drakončno kaznovan.

Rim, 28. sept. — Cesare Rossi, bivši fašistični voditelj, je bil včeraj pred posebnim tribunalom obsojen na 30 let zapore. Obtožen je bil zarote proti državi in hujkanja k napadom na Mussolinijevo življenje. Razprava je trajala samo en dan.

Rossi je bil do arede leta 1924 načelnik vladnega tiskovnega biroja in desna roka Mussolinija. Tedaj je bil brutalno umorjen socialistični poslanec Matteotti. Rossi je vedel, kako je bil umor aranžiran — zato ga je Mussolini žrtvoval kot "grešnega kozla." Bil je vržen v ječo in kasneje izpuščen, ko je obljubil, da bo molčal in miroval. Toda Rossi je pobegnil v Francijo in tamkal je prestopil k antifašizmu in neusmiljeno razkrinjal fašiste. Lansko poletje je bil v Švici blizu italijanske meje, kjer je čakal na nove dokumente iz Italije. Tedaj mu je tajna fašistična de-
pisi tivitka nastavila past in ga vzel s seboj na vožnjo v avtomobilu. Bilo je ponoči. Ko se je Rossi zavedel kaj se godi z njim, je že bil na italijanskih tleh — aretiran. Od tistega časa je bil v zaporu in zdaj je prišla ob-
pisi sodba, ker ni molčal kot mu je bilo ukazano.

Anglija in Rusija sta se sporazumeli

London, 28. sept. — Oficielni komunike se glasi, da sta se zunanji minister Henderson in so-
pisi vjetski poslanik Dvoglevskij v Franciji sporazumela glede točk, na podlagi katerih se obnovi di-
plosmatsko in trgovsko razmerje med Anglijo in sovjetsko Ru-
sijo. Vse točke se rešijo potem, ko prideta sovjetski poslanik v London in angleški v Moskvo. To znači, da je Rusija izvojevala diplomatsko zmago, kajti za-
pisi htevala je, da se najprej vzpo-
stavijo stiki in potem se rešuje-
jo sporne točke.

Stavka tunelskih delavcev.

New York. — 500 delavcev "sand hogs" je zastavko v velikem tunelu, ki ga grade med predmestjem Yonkersom in Long Islandom (mesto New York). Stavka je nastala radi slabih varstvenih naprav in za-
pisi povznanje meze. Stavkarji so apelirali na gubernerja, da po-
skrbi, da kontraktorji izvajajo varstvene postave. Delavci so organizirani le delno.

Farmer-Laborite nominirali Kvalejevega sina.

Montevideo, Minn. — Minne-
sotska Farmer-Labor party je nominirala za zveznega kongres-
nika Paula J. Kvaleja, sina po-
kojnega kongresnika, ki se je za-
dušil v ognju. Izredne volitve se
vrše dne 16. okt. On je bil oče-
tov tajnik. Pri zadnjih volitvah
je Farmer-Labor party dobila v
tem distriktu 56,029 glasov in
republikanci 27,735.

Konec dik- tature v Ju- goslaviji?

Z Dunaja javljajo, da Aleksan-
der odslavi generala Živkovi-
ča in vzpostavi parlamentar-
no vlado.

Dunaj, 29. sept. — V Jugo-
slaviji se razvijajo momentalni
dogodki. Tako poročajo iz za-
nesljivih virov v Beogradu. Dik-
tatura gre h koncu in vrača se
ustavna vlada. Poročilo se glasi,
da ministri predsednik, gene-
ral Peter Živković, poda o-
stavko in alicer na željo kralja
Aleksandra, ki je uvidel, da Živ-
kovičeva vlada ni dosti izboljša-
la položaja v deželi.

Aleksander namerava vzpo-
staviti režim pod novo ustavo.
Pričakuje se, da pride v nekaj
dneh deklaracija začasne vlade,
kateri bo najbrž načeloval
general Peter Paulić, sedanjí po-
slanik v Belgiji. Pesč je velik
nasprotnik generala Živkoviča
in odločen pristaša parlamenta-
rizma.

Sprememba bo izsiljena radi
tega, da se pomirijo Hrvatje.

MACDONALD UPA NA ZOŽI- TEV ATLANTIKA

Ne pričakuje ničesar spektaku-
larnega od konference v Wa-
shingtonu, nekaj pa je lahko
doseči.

Southampton, Anglija, 28. sep-
tembra. — Delavski premijer
Ramsay MacDonald je danes na
letnem Atlantiku, toda on upa,
da to morje "male zoži." Ko je
snoči došel iz Londona v tukajš-
nje pristanišče, je dejal poro-
čevalcem, da odhaja v Ameriko z
upanjem, da kaj stori za zoženje
Atlantika med Anglijo in novim
svetom. Premijer je svaril žur-
naliste, da ne smejo pričakovati
bogve kaj od njegovega potova-
nja.

"Jaz nikakor ne pričakujem,
da bi se iz mojega obiska Ameri-
ke porodili kakšni spektakularni
dogodki ali kake senzacije, toda ne-
kaj je laho storimo v smeri spo-
razuma za mednarodno zmanjša-
nje mornaričnega bremena," je
rekel MacDonald. Končno je
rekel, da ne gre v Ameriko sa-
mo radi vprašanja pomorske
razorožitve; rad bi videl svoje
stare znance in ameriško ljud-
stvo.

MacDonald je prvi angleški
ministar predsednik, ki obišče
Ameriko. On in njegova hči Ish-
bel sta oblačena zelo skromno—
kakor navadna Anglica z ulice.
Premijer je vzel s seboj nekoli-
ko vina za uživanje na morju,
rekel pa je, da v Ameriki se bo
pokoril ameriški zakon in za
čas svojega bivanja v Zdru-
ženih državah se ne dotakne o-
pojne pišče.

Orkan usmrtil 20 oseb.

Miami, Fla. — Silen vihar je
besnel tri dni preko otočja Baha-
mas in v glavnem mestu Nassau
je po prvih vesteh okrog 20 o-
seb mrtvih. Niti ena hiša v me-
stu ni niti ena ladja v pristani-
šču ni ostala nepoškodovana.
Orkan je pridrvel tudi v Flori-
do, a ne s tako silo. Nevarnost
pa je, da vasa sila tropičnega or-
kana udari floridske konice.
(Bahamas je kolonija Anglije.)

Dvojna mogla.

Boston. — Državno zavarova-
nje delavcev je po mnenju slo-
bonskih bizniških interesov sta-
stov proti nezgodam je po mne-
nju teh ljudi pa dobro. Vzrok za
to dvojno moralo je v tem, ker
je zavarovalna cena avtov, ki jo
zahtevajo privatne družbe, tako
visoka, da so jo pričeli čutiti tu-
di prodajalci avtov.

Veraska nestrpnost rodila umor

Chicago. — Mrs. Elizabeth
Finkruak, 5230 Kenneth ave.,
je mrtva, njen sosed Frank
Fortuna je pa v zaporu.
Vzrok: tri leta je skušala
ženska pridobiti Fortuno in
njegovo družino k svoji veri.
Zadnji petek zvečer ga je
spet obiskala in s seboj je
imela svojo triletno hčerko.
Fortuna je bil sam doma. So-
seda je ponovila svojo misi-
jonarsko delo. Fortuna je
stopil v drugo sobo in se vrnil
z revolverjem. Zadel je trije
strelci. Ena krogla je opaskala
deklico na glavi, drugi dve pa
sta obšli v prsih ženske. Nekaj ur
kasneje je umrla v Holy Cross
Hospitalu. "Zahtevala je, naj
prispem denar, za njeno
cerkev in to mi je bilo zado-
sti," je rekel Fortuna policiji.

Upanje centrali- skih žrtv narašča

Izpušteni bodo mogoče do aprila
meseca prihodnjega leta.

Centralia, Wash. — (F. P.) —
Zadnje zasedanje državnega pa-
rolnega odbora, ki se je vršilo
dne 17. sept. v ječi Walla Walla,
je pokazalo, da obstaja možnost,
da bo odbor uvaževal petico za
oprostitve centralijskih žrtv.

Zaslišanje o tej zadevi se je že
vršilo na zadnjem zasedanju. Bil
je navzoč tudi governor kot član
komisije. Na zaslišanju je zagov-
ornik jetaikov Warren O.
Grimm navedel podprte dokaze,
da so člani IWW pričeli streljati
v obrambo šele potem, ko so le-
gionarji navalili na dvorane; da
je porota priporočala milo ka-
zen; da sedaj se mnogi legionar-
ji priznavajo, da so se člani I-
W. W. le branili pred napadalci.

Ko je končal odvetnik Grimm,
mu niso člani postavili nikakega
vprašanja in videti je bilo, da je
zadeva napravila globok vtis na
nje. Prihodnje zasedanje komi-
sije se vrši 6. aprila. Ako bo med
tem časom napravljen dovolj
močan pritisk na komisijo, bo na
prihodnjem zasedanju oprostita
jetejke — osem po številu — ki
se nahajajo v ječi radi zarote
velikih lesnih družb, da uniči-
jo strokovno organizacijo les-
nih delavcev.

Ernst Toller, nemški dramatik, v Ameriki

V New Yorku se mu nekaj časa
nazajali, končno so mu pa do-
volili vstop.

New York. — Ernst Toller,
nemški delavski dramatik, je 27.
septembra dobil dovoljenje od
naseljenjskih oblasti, da lahko
prebije tri mesece v Združenih
državah brez bonda. Obistniti
so se prepričali, da je bil pre-
stopnik, radi katerega je bil Tol-
ler zaprt v Nemčiji, političnega
znajaka.

Berlin, 28. sept. — Tukajšnje
napredno časopisje je protesti-
rало proti pridržanju Ernst
Tollerja na Ellis Islandu, ko je
obiskal Ameriko. Toller je bil v
zaporu radi svojih komunistič-
nih zvez. Toda danes ni več ko-
munist in sploh ne pripada no-
beni politični stranki.

(Toller je spisal več znamenitih
dram iz delavskega življenja.
Ena najboljših je drama "Ru-
šilci strojev," ki je že prevedena
v vse jezike, tudi v sloven-
ščino.)

Stavka jeklarskih delavcev.

Middletown, Ohio. — Ker se
American Rolling Mills kompa-
nija ni držala pogodbe, ki jo je
podpisala Amalgamated Associ-
ation of Iron, Steel and Tin
Workers meseca julija, ima se-
daj na rokav stavko. V organi-
zacijo spadajo le izurjeni delavci,
ki delajo pri strojih za valja-
nje železa.

Boj proti reakciji pride pred sodiščem

Unija za civilne svobodščine vlo-
ži šest tožb proti drhalnim
voditeljem v Gastoniji; nasto-
pi tudi proti okrajnim obla-
stem.

Charlotte, N. C. — (F. P.) —
Od drhalkega nasilja do sodi-
šča ni mogoče daleč. V North
Carolini — kot marsikje drugje
— je odvisno kdo je drhal. Ako
so stoprocentni, so sodišča ze-
lo počasna; ako so delavci, tedaj
pa je oko postave jako bistro in
na sodišču mrgoli aktivnosti.

American Civil Liberties unija
ima v načrtu obširno kampa-
njo sodnih procesov, s katerimi
bo skušala uvesti "red in rad" v
anarhične kote države North
Caroline.

Na sodišču vloži šest tožb pro-
ti drhalnim voditeljem in proti
vladnim funkcionarjem. Štiri
tožbe vloži za odškodnino na ci-
vilnem sodišču, dva pa proti me-
stu Gastoniji in okraju Gastonu.
Za odškodnino bo tožila kolo-
vodje, ki so ugrabili in pretepli
razne voditelje levicarske unije,
kar jim bo dalo precej poila, da
ne bodo imeli časa za silne es-
kapade, vsaj toliko časa ne, do-
kler se ne rešijo sodnih proces-
sov.

Bolj značilne so tožbe proti
oblastem. Gastonska policija je
namreč zanesla premoženje levic-
arske unije in zaprla njene ur-
ade potem, ko jih je drhal opu-
stočila. Civil Liberties unija bo
tožila mesto za restavriranje za-
sešene premoženja in za od-
škodnino za storjeno škodo.
Druga tožba bo naperjena
proti oblastem okraja Gastona.
V imenu davkoplačevalcev bo u-
nija skušala preprečiti okrajne
mu prosekutorju izplačitev vso-
te osim odvetnikom, ki poma-
gajo njegovemu štabu a prose-
kucijo gastonskih stavkarjev in
voditeljev komunistične tekstil-
ne unije.

Okrajni prosekutor je namreč
najel večje število najdražjih ad-
vokatov, ki bodo skušali osušiti
okrajno in mestno blaginjo. A-
merican Civil Liberties unija bo
skušala to preprečiti v interesu
davkoplačevalcev. Namen teh
tožb je seveda postaviti drhal-
ske kolovodje, za katerimi stoji
Loray Mills kompanija, v defen-
zivo in jih poučiti o starih ame-
riških tradicijah.

Amalgamated do- segla še dve zmagi

Philadelphia. — Številne zma-
ge, ki jih je dosedaj dosegla A-
malgamated Clothing Workers
unija, v tekoči kampanji, so upi-
njanje že marsikateroga aktivne-
ga člana. Njenemu navalu sta se
podali tudi trdki Makrasky &
Sons ter Pincus Clothing kompa-
nija, ki sta podpisali pogodbo po
kratkim stviki. Na delo se je vr-
nilo 1200 krojačev.

Dosedaj se je podalo že okrog
25 večjih in manjših podjetni-
kov, ki uposlužajo okrog polovice
filadelfijskih krojačev.
Da si umije roke, se je podal
celo zvezni sodnik Kirkpatrick,
ki je izdal strogo sodniško pre-
poved proti uniji. Indžunkcija je
sedaj omilil, kar je seveda majh-
nega praktičnega pomena, ker
je bila unija preko nje prvo uro,
ko je bila ledana.

Stavka piškotnih delavcev.

St. Louis. — Med 1000 in 2000
piškotnih delavcev je odkoraka-
lo na spontano stavko pri Loose-
Wiles Biscuit kompaniji dne 27.
septembra. Na stavko so jih po-
gnale slabe plače, priznanjstvo in
izredno slabe delovne razme-
re. Delavci so neorganizirani.
Policija je bila kompaniji takoj
na uslugo in je obkolila veliko
tovarano. Stavkarji pravijo, da
jih je družba gonila drugega
proti drugemu, da so delali za
isto plačo ne glede na zvišanje
produkcije.

Sovjetski letalci lepo sprejeti v Alaski

Nemilo vreme jih je zadržalo te-
den dni.

Seattle, Wash., 29. sept. —
Sovjetski letalci so danes pole-
teli iz Sewarda v Sitko v Ala-
ski. Daljavo 700 milj so prele-
teli v sedmih urah in 30 minu-
tah. Vse prebivalstvo Sitke —
ki je bila glavno mesto Alaske,
ko je bila še ruska pokrajina —
je sprejelo letalce in dekleta ru-
skega pokoljenja, so jim izročila
lep šopek rož.

Seward, Alaska, 28. sept. —
Rusko letalo "Sovjetska zemlja"
je včeraj dospelo sem z otoka U-
nalaske. Polet 700 milj je traja-
lil šest ur. Letalo je v dobrem
stanju in štirje letalci so sdravi
in upopolni. Teden dni so bili za-
držani na dveh otokih valed vi-
harjev in megle. Iz Sewarda po-
lete v Sitko in od tam ob obrežju
Kanade v Seattle. Daljavo do
Seattlea znaša približno 1800
milj. Od tam bodo Rusi leteli v
San Francisco, od tam pa preko
Chicago v New York.

"Sovjetska zemlja" je zapu-
stila Moskvo — na drugem po-
letu — zadnje dni avgusta. V
tem času je letalo preletelo čez
7000 milj daljavo. Daljavo od
Moskve do New Yorka znaša na
dotični črti približno 12,000
milj.

Okrog tisoč oseb je bilo zbra-
nih na mestu, kjer so letalci pri-
stali v Sewardu. Kašanje je
pilot Sestakov s tremi tovariši
ved prejel mnogo povabil na
gostijo; toda vsem se ni mogel
odzvati. Letalci so bili nocoj
javno pogosteni od trgovske
zbornice. Sestakov je rekel, da
je njegova posadka zelo utruje-
na valed neprestanega boja s
viharjem in dežjem, toda sdravi
so vsi in jako jih veselil, da so
dospeli na tla Združenih držav.

Governor Young ribari

Gibanje za Mooneyja je njemu
niža.

San Francisco. — Vsa zna-
menja kažejo, da kalifornijski
governor Young Moe luknji v o-
gromni evidenci Tom Mooney-
jeve zadeve. Njegova izjava po-
kazuje, da ni dosti upanja, da
pardonira Mooneyja.

"Fakt je res, da je v teku ve-
liko gibanje za pardoniranje
Tom Mooneyja in Billingsa in
nobenega gibanja proti tej akci-
ji. Kljub temu pa jaz mislim,"
je izjavil Young, "da ljudstvo si-
ma ni toliko naklonjeno kot nas
želijo prepričati njihovi prijate-
lji."

Ta njegova izjava je dovolj
prozorna, da governor Young
skuša ribariti in iskati diako v
jajcu kljub njegovim prejšnjim
zagotovilom, da želi govoriti v
vsako osebo, ki ima znanje o tej
zadevi. Gibanje, ki bi bil governor-
ja vrglo a stola; bi bilo najboljši
dokaz, da je ljudstvo za oprosti-
tev Mooneyja in Billingsa.

Unioniziranje rudarjev v Colo- radu.

Denver. — Rudarska unija
UMW napoveduje kompletno u-
nioniziranje rudarjev v severnem
delu države Colorado v bližnji bo-
dočnosti. Kampanjo vodijo Per-
cy Tetlow, Frank J. Hays in O.
F. Nigor. V kampanji je aktiven
tudi Powers Hapgood, ki dela
kot rudar v tem okraju.

Delavci se zakleli proti sodniku.

Kenosha, Wis. — Kenoški de-
lavci so se zakleli, da ne prene-
hajo a kampanjo proti sodniku
Beldenu, dokler ne bo resigniral.
Ker je korumpirani sodnik na-
znan, da ne misli na resignaci-
jo, so kenoški delavci organizi-
rali masno demonstracijo, ki se
je zaključila z govori pred okraj-
nim sodnijskim poslopjem.

